

L. A. JÄGERSKIÖLD
12. Nov. 1867—4. Sept. 1945.
Af FINN SALOMONSEN.

Den tidligere Chef for Naturhistoriska Museet i Göteborg, den kendte Zoolog Prof. fil. d:r L. A. JÄGERSKIÖLD, afgik ved Døden d. 4de September, idet han under en Jagtudflugt påkørtes af Toget ved Väröbacka sydfor Göteborg og dræbtes

paa Stedet. En væsentlig Del af JÄGERSKIÖLD's videnskabelige Indsats er af ornithologisk Art, og det er derfor naturligt at mindes ham i dette Tidsskrift.

LEONHARD AXEL JÄGERSKIÖLD fødtes i Helsingfors 1867 som Søn af en finsk Søofficer i russisk Tjeneste. Faderen døde imidlertid, da han var 4 Aar gammel, og da Moderen senere bosatte sig i Sverige, blev han svensk Statsborger, og det var i Sverige hele hans Livsvirksomhed kom til at udfolde sig, selvom han Livet igennem bevarede en stærk Tilknytning til Finland. Han studerede Zoologi i Uppsala under TYCHO TULLBERG og HJALMAR THÉEL, af hvilke særlig den sidste fik Betydning for hans Udvikling. I sine yngre Aar specialiserede han sig i Indvoldsorme og disputerede 1893 paa en Afhandling om dette Emne, hvorefter han samme Aar blev Docent i Zoologi i Uppsala. I 1904 udnævntes han til Direktør (Intendent) for Göteborg Museums naturhistoriske Afdeling, en Stilling han beholdt til han i 1937 faldt for Aldersgrænsen. Som ung foretog han mange Udenlandsrejser til videnskabelige Centre i Europa samt en større Ekspedition til den hvide Nils Kildeomraader.

Den største Betydning fik JÄGERSKIÖLD som Intendent ved Göteborg Museet, idet det lykkedes ham at afsondre de naturhistoriske Samlinger fra det øvrige Museum og faa bygget en ny Bygning til dem. Hans Planer vakte i Begyndelsen stærk Modstand, ikke mindst fra Göteborgs Kommunes Side, men JÄGERSKIÖLD overvandt alle Hindringer og fik rejst de nødvendige Pengemidler. I 1923 indviedes „Naturhistoriska Museet“ i sin nye, monumentale og smukke Bygning, beliggende paa et af de skønneste Steder i Göteborg, paa en skovklædt Bakke i Udkanten af Parken Slotsskogen. JÄGERSKIÖLD's Museum er en Mønsterinstitution, og man siger ikke for meget, naar man betegner det som det smukkeste og mest hensigtsmæssigt indrettede Dyremuseum i Europa. Særlig for en Ornitholog er det en Fryd at færdes her. Museet besidder en Rigdom paa biologiske Grupper, hver Fugleart ynglende i Sverige er udstillet med Rede og Æg i naturlige Omgivelser, og en Række overordentlig smukke Dioramaer, ganske enestaaende i deres Slags, viser karakteristiske svenske Landskaber med deres Fugleliv.

JÄGERSKIÖLD's Interesse for Fuglene var af gammel Dato. Under sin Uppsala Tid traadte han i Forbindelse med Konserverator GUSTAV KOLTHOFF, en efter alle Udsagn at dømme usædvanlig Naturbegavelse, en fremragende Fuglekender, Jæger og Publicist. Resultatet af Samarbejdet var det smukke Værk „Nordens Fåglar“ (1898), af hvilket særligt 2den Udgave, der udkom i 1926 med GYLLING's Farvetavler, fik en meget stor Udbredelse ogsaa herhjemme og maa betegnes som det mest udtømmende og eksakte Værk om Skandinaviens Fugle, som kun COLLETT's Værk om Norges Fugle kommer paa Højde med.

Samtidigt udfoldede JÄGERSKIÖLD en meget stor Virksomhed som Foredragsholder, populærvidenskabelig Skribent og Kronikør i Dagspressen. Han besad store Evner paa dette Felt, havde en livlig og let Stil, og hans mundtlige Fremstillinger var prægede af Lune. I Festskriftet, som udgaves paa hans 75-Aars Dag, har hans Ven og Medhjælper gennem mange Aar, SUNE SWÄRD, skrevet en Bibliografi omfattende samtlige hans Artikler, Anmeldelser o. s. v. Til det sidste bevarede JÄGERSKIÖLD sine ornithologiske Interesser, saa sent som i Aar udgav han flere Afhandlinger om de svenske Rovfugle. Det maa ogsaa her nævnes, at det var ham, der paa-begyndte Ringmærkningen i Sverige. Midlerne til denne ydedes af „Biologiska Föreningen“ i Göteborg, hvori JÄGERSKIÖLD var Formand, og hvert Aar udsendte Museet en fyldig Liste over Genfund.

I sine senere Aar helligede JÄGERSKIÖLD sig dog fortrinsvis Marinbiologien og foretog i den sidste halve Snes Aar omfattende Indsamlinger i Skagerak og det nordlige Kattegat, men det lykkedes ham ikke at afslutte Undersøgelserne inden sin Død.

Enhver, der traf JÄGERSKIÖLD, blev straks slaaet af hans stærke Personlighed. Han var en Mand, der paa alle Maader ragede op over Mængden. Han blev altid Midtpunktet og man overlod ham som en Selvfølge Lederskabet i Kraft af hans naturlige Myndighed. Han var en ualmindelig rigt udrustet Personlighed, besad en sjælden Menneskelighed og Hjertevarme og var af Væsen ganske ligefrem og usnobbet, hvorfor han erhvervede sig utallige Venner baade mellem høj og lav. Trods sin høje Alder havde han stadig en straalende Vitalitet, som en tiltagende Tunghørhed ikke formaade at kue; han fortsatte

sin Skribentvirksomhed, drev til det sidste sine to Passioner, Jagt og Sejlsport, og i det svenske akademiske Liv var „Jägaren“ stadig en kendt Skikkelse, der med sin buldrende Fremtræden, sin Vivacitet og Humor altid vakte Opmærksomhed. Han bevarede Livet igennem en Rankryggethed, en Sindets Helstøbthed og Noblesse, som kun de besidder, der er af det helt store Format. Hans Memoirer, „Upplevt och uppnått“, der udkom kort før hans Død, bærer ogsaa Præg heraf.

Ved hans Død har svensk Zoologi ikke blot mistet sin „grand old man“, men et Menneske af store Maal, en inciterende og fængslende Personlighed er gaaet bort.

FRA ZOOLOGISK MUSEUM

II.1)

Rødhovedet And (*Netta rufina* (Pall.))

i en ejendommelig Dragt.

Af den nyligt til Danmark indvandrede Rødhovedede And (*Netta rufina*) er atter et Eksemplar kommet til Museet. Det drejer sig om en ung Han fra Karrebæksminde, 29. 12. 1944, modtaget af Hr. R. CORFIXSEN. Dette Eksemplar befinder sig i en ejendommelig Overgangsdragt, som ikke tidligere er beskrevet. I de Beskrivelser af Fældningen hos den Rødhovedede And, som er publiceret af SCHIØLER (Danmarks Fugle 2, 1926, p. 69) og af WITHERBY (The Handbook of British Birds 3, 1939, p. 285) findes ingen Omtale af Fældningsforholdene hos de yngre Fugle. Den Rødhovedede And er nemlig en udpræget østlig Art og derfor sjælden i de europæiske Museer. Saa meget interessantere er derfor Stykket fra Karrebæksminde. Det viser tydelige Tilløb til Anlæggelse af Pragtdragten, saaledes er Hovedet helt rødt, men Nakken og Forhalsen har sortbrune Fjer (de gamle Fugle kulsorte Fjer), og Forbrystet fremviser en broget Blanding af slidte brune Ungedragtsfjer og nye sortbrune Pragtdragtsfjer. Halefjerene er meget slidte. Paa Kropsiderne vokser ret tæt hvide Pragtdragtsfjer, der er ved at fortrænge et Sæt vatrede Fjer. Disse sidste er Rester

1) „Fra Zoologisk Museum, Nr. I“ fandtes i D. O. F. T. 37, 1943, p. 189—190.